

Wszyscy zgrzeszyli

Felieton do lekcji Szkoły Sobotniej na 17 lipca 2010

W kręgach protestanckich toczy się obecnie zacięta debata na temat usprawiedliwienia. Jest to jedna z tych debat, w którą adwentyści nie są zaangażowani. Znany brytyjski nowotestamentowy biblista i anglikański biskup N.T. Wright uzasadnia, że usprawiedliwienie nie jest nawróceniem czy duchową transformacją. Według niego usprawiedliwienie jest to zmiana statusu, przez który osoba wierząca jest teraz uznana za prawdziwego członka Bożej rodziny, która została założona w wyniku przymierza.¹ Z biskupem Wright'em nie zgadza się John Piper który jest zwolennikiem tradycyjnej protestanckiej koncepcji na temat udzielonej sprawiedliwości, którą definiuje jako zaliczenie przez Boga osoby wierzącej jako moralnie sprawiedliwej mimo że faktycznie on lub ona takim nie jest.²

Wydaje mi się, że obaj wspomniani autorzy jak również autor naszego podręcznika do Szkoły Sobotniej nie uchwycili prawdziwego znaczenia myśli Pawła. W naszej lekcji w tym tygodniu został zacytowany tekst z Rz 1,16.17 ale niestety nie został on zinterpretowany. Autor zdefiniował „ewangelię”, „sprawiedliwość” oraz „wiarę”, ale pozostawił czytelnika bez odpowiedzi w kontekście tego, co tak naprawdę mówi Paweł w tym fragmencie. Apostoł był dumny z ewangelii „[jest ona bowiem mocą Bożą ku zbawieniu](#)”.

Kim są odbiorcy tej mocy? „[Każdy, kto wierzy](#)”, bez względu na rasę czy kulturę. Co jest źródłem tej mocy? „[bo usprawiedliwienie Boże w niej bywa objawione](#)”. Komu jest objawiona sprawiedliwość Boża? „[Z wiary w wiarę](#)”. Czyją wiarę? W wersecie 16 wspomniani są Żydzi i poganie; tzn. jest to wiara każdego, kto zaakceptuje Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana. Co rozumiemy przez wyrażenie, „[bo usprawiedliwienie Boże w niej bywa objawione](#)”? Greckie słowo użyte tutaj to *apokalupto*. Jest ono również stosowane w innych miejscach Nowego Testamentu w odniesieniu do duchowego życia i prawdy objawionej w sercach wierzących przez Ducha Świętego (1Kor 2,9.10.12; Mt 11,25). Ewangelia objawia naszemu sercu Bożą sprawiedliwość. Jaki jest tego rezultat? „[A sprawiedliwy z wiary żyć będzie](#)”.

Paweł nie mówi nam, że osoba wierząca jest „policzona”, „przypisana”, „uważana jako sprawiedliwa”, nawet wtedy, gdy on czy ona nie jest taką. Apostoł mówi po prostu, że osoba żyjąca przez wiarę jest sprawiedliwa, ponieważ została jej objawiona sprawiedliwość. Sprawiedliwość Boża objawiona osobie wierzącej jest przeciwieństwem do „[wszelkiej bezbożności i nieprawości ludzi, którzy przez nieprawość tłumią prawdę](#)” (w.18n).

Nasza lekcja cytuje również Rz 2,12-14 gdzie Paweł mówi na temat sądu. Ci, którzy posiadają Boże prawo, Jego prawdę w Jego Słowie, będą sądzeni przez to prawo. Ci, którzy nie mają prawa będą sądzeni na podstawie światła, jakie objawił im Pan Bóg. Ci, którzy posiadają Boże prawo napisane na w ich sercach i którzy żyli tym prawem są zaliczeni jako wierzący. Kluczowe stwierdzenie znajduje się w 2,13: „[gdyż nie ci, którzy zakonu słuchają, są sprawiedliwi u Boga, lecz ci, którzy zakon wypełniają, usprawiedliwieni będą](#)”. W czasie sądu osoby wypełniające zakon będą usprawiedliwione (oczyszczone), ponieważ ich sprawiedliwe zachowanie pokazuje, że to oni cieszyli się z usprawiedliwienia przez wiarę. Sąd według uczynków, gdzie uczynki pokazują skuteczne działanie Bożej łaski w życiu jest nauką biblijną.³

W lekcji Nr 4 jest napisane: „Jesteśmy usprawiedliwieni, kiedy jesteśmy 'ogłoszeni sprawiedliwymi' przez Boga.” (s.31) Autor mówi nam dalej, że „greckie słowo *dikaioo*, tłumaczone jako 'usprawiedliwiam', może również oznaczać „czynię sprawiedliwym”, „ogłaszam sprawiedliwym” lub „uznaję za sprawiedliwego”. Powyższe założenie prowadzi do wniosku, że tylko takie określenie usprawiedliwienia jest właściwe w liście do Rzymian. Ale w pismach apostoła Pawła pojawia się jeszcze inne znaczenie słowa „usprawiedliwienie”. W pismach Pawła oznacza ono również przebaczenie (Dz 13,38.39; Rz 4,1-8). Dla Pawła przebaczenie nie posiada jedynie natury sądowniczej. Z całą pewnością grzesznicy, którzy wyznają swoje grzechy są oczyszczeni z zarzutów, ale ponadto są oni duchowo przemienieni. List do Kolosa 2,13 stwierdza: „[I was, którzy umarliście w grzechach i w nieobrzezonym cielem waszym, współ z nim ożywił, odpuściwszy nam wszystkie grzechy](#)” (Podobnie: Dz 26,18; Ef 1,7-9; Kol 1,13.14).

Ellen White definiuje przebaczenie w kategoriach biblijnych: „Odpuszczenie Boże nie jest tylko aktem prawnym, przez który uznaje On nas za wolnych od potępienia. Nie tylko odpuszcza On grzech, ale też uwalnia nas on niego. Obfitość zbawiennej miłości przemienia serce.” Przebaczenie jest usprawiedliwieniem. Usprawiedliwienie jest więc „obfitością zbawiennej miłości która przemienia serce” (E.White, *Nauki z Góry Błogosławienia* Wwa 1980, s.108).

Autor naszego podręcznika cytuje Ellen White selektywnie, podkreślając, że usprawiedliwieni wierzący są traktowani tak jak gdyby byli sprawiedliwi. Jednak Ellen White często mówi o usprawiedliwieniu jako duchowej transformacji (*Przypowieści Chrystusa*, s.163.312; *Druga do Chrystusa* s. 62; *Selected Messages*, t. I, s. 399. stronicie wg tekstu angielskiego).

Analizując Rz 3,24 nasz autor stwierdza: „Łaska oznacza 'przychyłość'”. (s.31) Oczywiście, jest to prawda. Należy jednak zauważyć, że konsekwentnie we wszystkich listach Pawła, łaska oznacza wzbogacającą duchową moc udzieloną wierzącym.⁴ List do Rzymian 3,24 stwierdza: „[i są usprawiedliwieni darmo, z łaski jego, przez odkupienie w Chrystusie](#)

¹ N. T. Wright, *Paul in Fresh Perspective* (Fortress Press: Minneapolis, 2005), s. 121, 122, 159, 160; *Justification: God's Plan and Paul's Vision* (Downers Grove: Illinois: InterVarsity Press, 2009), s. 28, 69, 90, 91, 95-99, 118.

² John Piper, *The Future of Justification. A Response to N. T. Wright* (Wheaton, Illinois: Crossway Books, 2007), s. 78.

³ Ps. 62:12; Jr 17:10; Mt 16:27; 2Kor. 5:10; 1P 1:17; Ap 20:12; 22:12.

Jezusie". Jako dar łaski, usprawiedliwienie nie jest jedynie sprawą prawną; jest to dar duchowej transformacji i mocy dla wierzących.

Analizując list do Rzymian 4, nasz podręcznik przedstawia nam jedynie ograniczone zrozumienie uznania/przypisania. Apostoł Paweł cytuje księgę Rodzaju 15, 6 i stwierdza: wiara została uznana, policzona, przypisana Abrahamowi jako sprawiedliwość (gr. *logizomai*; heb. *chashab*). Studia nad słowem „wierzyć” (*‘aman*) w Starym Testamencie pokazują, że wiara w Boga zakładała, nie tylko zaakceptowanie idei, doktryn czy propozycji, ale także zaakceptowanie Boga w życiu, czego rezultatem było całkowite i praktyczne zaangażowanie w styl życia, który jest określony przez Jahwe jako odpowiedni dla relacji obowiązujących w wiecznym przymierzu.⁵ Możemy powiedzieć, że wiara jest związkiem z Bogiem, który wpływa na postawę i czyny osoby wierzącej. Nic dziwnego, że Pan Bóg uznał (zaliczył, przypisał) Abrahama za sprawiedliwego (Rdz 15,6). Uznał go za takiego, ponieważ w obliczu wspólnoty przymierza, jakie posiadał Abraham z Bogiem, dzielił on również Bożą sprawiedliwość. Jego sprawiedliwość była Bożą sprawiedliwością, jednak dzięki swojej łączności z Bogiem przez wiarę, była to także jego sprawiedliwość. Abraham doświadczył sprawiedliwości przez wiarę.

Taki wniosek wynika ze studiów nad słowem *chashab* w Starym Testamencie i *logizomai* w Septuagincie. Te słowa posiadają szerokie spectrum znaczeń. Czasami odnoszą się do rzeczy czy osób, które są zaliczone (przypisane), aby były tym, czym nie są.⁶ Z drugiej strony, czasownik „przypisać/zaliczyć” w niektórych przypadkach odnosi się do ludzi, którzy byli traktowani zgodnie z tym, kim byli.⁷

Czasami czasownik „przypisać/zaliczyć” jest używany w Starym Testamencie do oznaczenia konkretnego daru, lub oznaczenia faktycznego prawa własności. Dziesięcina „poczytana Lewitom” (Lb 18,26-30) była darem żywnościowym dla nich i dla ich rodzin (w.31). Jozue 13,3 wspomina kraj „uważany za ziemię kananejską”, który został przyznany (przypisany) dla ludzi, którzy byli jego faktycznymi właścicielami. 2Sm 4,2 wspomina, że miasteczko Beerot było zaliczane do plemienia Beniamina. Faktycznie plemię Beniaminitów otrzymało to miasteczko podczas przydzielania ziemi (Joz 9,17; 18, 21-25). Zaliczanie/przypisywanie oznaczało faktyczny dar.

Przypisanie sprawiedliwości w liście do Rzymian 4 odnosi się do obdarowania przez Boga osób wierzących tym, co następnie On prawnie uznaje. Mimo tradycyjnego poglądu, Pan Bóg nie zalicza czegoś, co nie jest. *Logizomai* jest wykorzystane w obu wersetach Rz 4, 4.5: zapłata robotnika jest zaliczona (*logizetai*) jako jego własność. „Gdy zaś kto nie spełnia uczynków, ale wierzy w tego, który usprawiedliwia bezbożnego, wiarę jego poczytuje mu się za sprawiedliwość” (w.5). W tym fragmencie przeciwstawieni są: ten, który pracuje i ten, który nie pracuje. W obu przypadkach, rzeczywisty dar jest przypisany (zaliczony); dla pracownika - jego zapłata; dla osoby wierzącej - dar sprawiedliwości.

Nasz podręcznik mówi: „Jego sprawiedliwość jest wystarczająca, aby nadać nam właściwy status wobec naszego Pana”(s.42). Powinno być raczej, Jego sprawiedliwość jest wystarczająca, aby dać nam prawo do właściwego statusu jak również właściwy duchowy stan. List do Rzymian 5 zapewnia nas, że kiedy jesteśmy usprawiedliwieni przez wiarę, „mamy pokój z Bogiem”; dzieje się tak „ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który nam jest dany” (5,1.5).

W lekcji na temat Rzymian 6 greckie słowo *hagiasmos* pojawia się dwa razy - w Rz 6,19 i 22. Słowo to oznacza zarówno „uświęcenie” jak i „świętość”. Rzymian 6 jest zarówno na temat usprawiedliwienia jak i na temat uświęcenia. Rzymian 6,7 w dosłownym tłumaczeniu brzmi: „Ponieważ ten który umarł został usprawiedliwiony (*dedikaiotai*) z grzechu”. Śmierć starego człowieka jest momentem nawrócenia; jest to śmierć starego życia, które polega na notorycznym grzeszeniu (Ef 4,22; Kol 3,3-11). Paweł określa rzymskich chrześcijan, którzy znali to doświadczenie jako chętnych „niewolników sprawiedliwości” (Rz 6,18). Stali się oni takimi, kiedy zostali usprawiedliwieni, ponieważ usprawiedliwienie jest darem sprawiedliwości (Rz 3,22). Wierzący stali się niewolnikami sprawiedliwości „dla uświęcenia” (Rz 5,19). Główna myśl polega na tym, że uświęcenie (świętość) jest zarówno natychmiastowym jak i długoterminowym rezultatem usprawiedliwienia. Usprawiedliwienie powoduje uświęcenie (por. Rz 6,22).

Rzymian 7,6 podkreśla tę myśl. Kiedy stary człowiek grzechu jest martwy „jesteśmy niewolnikami ... w nowym życiu Ducha”. Rzymian 8 streszcza tę myśl. „Ale wy nie jesteście w ciele, lecz w Duchu,” (8,9). Rzymscy chrześcijanie nie byli nieusprawiedliwieni; otrzymali Ducha Świętego, kiedy zostali usprawiedliwieni. „Jeśli zaś kto nie ma Ducha Chrystusowego, ten nie jest jego” (8,9). Innymi słowy, każda nieusprawiedliwiona osoba nie należy do Chrystusa. „Jeśli jednak Chrystus jest w was, to chociaż ciało jest martwe z powodu grzechu, jednak duch jest żywy przez usprawiedliwienie” (8,10). Ten fragment mówi nam, że Duch Święty przebywający w osobie wierzącej oznacza Chrystusa obecnego w osobie wierzącej. Jego obecność w życiu jest sprawiedliwością w życiu. Dar sprawiedliwości (usprawiedliwienie) jest przyznane przez Ducha Świętego. Usprawiedliwienie zatem jest dziełem Ducha.

Ta prawda jest zdecydowanie potwierdzona w liście do Tytusa 3,5-7. Paweł wyraźnie stwierdza, że Boży zbawczy akt dzieje się „przez kąpiel odrodzenia (*paliggenesias*) oraz odnowienie przez Ducha Świętego”. Nie zostaliśmy zbawieni przez uznanie, ale przez wylanie. *Ekcheo* jest tym samym czasownikiem, który został użyty w Mt 9,17 w odniesieniu do wylania płynu (por. Dz 2,17.19.33 gdzie wspomniane jest wylanie Ducha). Zostaliśmy zbawieni „abyśmy, [będąc] usprawiedliwieni (*dikaiothentes*) łaską jego, stali się dziedzicami żywota wiecznego, którego nadzieja nam

⁴ Zob. 1Kor. 1:4-9; 15:10; 2Kor. 8:1, 2; 2Kor. 9:8, 14; Ga 2:9; 2Ty. 2:1; por. Hbr 13:9; 2P 3:18.

⁵ Por. Ps 31:23; 78:7, 8; Iz. 1:21, 26; Ne 9:8.

⁶ Kpł 25:31; Rdz 31:15; 38:15; 1Sa 1:13; Hi 13:24; 19:11.

⁷ Ne 13:13; Pwt 2:11, 20; Hi 18:3; Ps 106:30, 31; por. Lb 25:10-13.

przyswiece” (Tt 3,7). W tym fragmencie Boży zbawczy akt jest identyfikowany jako akt usprawiedliwiający, a wynikiem tego jest fakt, że stajemy się dziedzicami. Bóg zbawił nas przez wylanie na nas Ducha Świętego, oto, w jaki sposób nas usprawiedliwia. Usprawiedliwienie obejmuje doświadczenie nowonarodzenia.

DO PRZEMYŚLENIA

Czy wstydzisz się Ewangelii?

Chociaż niektórzy ludzie w czasach Pawła być może wstydzili się z powodu ewangelii, to jednak Paweł nie wstydził się. Ewangelia dla Pawła była czymś, czym można się było chlubić. Dlaczego? Ponieważ ewangelia jest mocą Bożą potrzebną do zbawienia. Co takiego jest w ewangelii, co czynią ją tak potężną? Definiując przyczynę tej mocy w wersecie 17 apostoł Paweł przedstawia nam kluczowe stwierdzenie w liście do Rzymian – sprawiedliwość Boga (Rz 1,17; 3,5.21.22.25.26; 10,3).

Kiedy Marcin Luter po raz pierwszy przeczytał to stwierdzenie w liście do Rzymian, był zniechęcony. Interpretował on Bożą sprawiedliwość w taki sposób, że uważał, iż ewangelia jest dobrą nowiną o tym, że Pan Bóg jest sprawiedliwym Bogiem. Chociaż mogło to być dla niektórych dobrą nowiną, to jednak było to złą nowiną dla Lutera, ponieważ wiedział on, że jest grzesznikiem. Wiedząc, że Pan Bóg jest sprawiedliwy, Luter uważał, że Bóg ukarze go za jego grzechy. List do Rzymian nie był dobrą nowiną dla Lutera aż do momentu, gdy uświadomił sobie, że źle rozumiał, czym jest Boża sprawiedliwość.

W Starym Testamencie „sprawiedliwość” jest słowem relatywnym, które można zastosować zarówno do zachowania Boga jak i ludzi (por. Ps 97,2; Rdz 38,26). Ponieważ jest to słowo relatywne mogło być stosowane do oceniania zachowania danej jednostki – czy działała ona w odpowiedni sposób. Tak więc w najbardziej podstawowym sensie, „sprawiedliwą” osobą jest ktoś, kto wykonuje „sprawiedliwe” czyny. Luter przekonał się w końcu, że podstawowe zastosowanie słowa sprawiedliwość w Starym Testamencie jest związane z Bożą obietnicą przywrócenia świata do pierwotnego stanu (por. Rdz 3,15). Pan Bóg najjaśniej przedstawił swój plan, aby błogosławić cały świat w przymierzu, które zawarł z Abrahamem i jego potomkami (Rdz 12,1-3; 15,5-6; 13-21; 7,7). W tym kontekście Boża sprawiedliwość odnosi się do Jego wierności do Jego obietnic związanych z przymierzem. Pan Bóg postępuje „sprawiedliwie” przez dotrzymanie swojego słowa oraz przyniesienie zbawienia i odkupienia dla swoich ludzi (Iz 45,8; 46,12-13; 51, 5-6; Iz 8; Ps 71,15; Ps 98,2). Chociaż Izrael zawiódł w kontekście wierności Bogu, Pan Bóg postępował sprawiedliwie wobec swojej obietnicy, przez posłanie Jezusa, jedyne sprawiedliwego Izraelitę, aby zwyciężyć zarówno niewierność Izraelitów jak również odkupić od grzechu cały świat.

Stwierdzenie, którym posłużył się Paweł „Nie wstydzę się ewangelii” zakłada, że są pewni ludzie, którzy wstydzą się ewangelii. Poświadczenia tego, że chrześcijanie byli wyśmiewani z powodu swojej wiary w Jezusa można zobaczyć w najwcześniejszych rysunkach przedstawiających ukrzyżowanie Jezusa. Znana jest pewna inskrypcja odnaleziona w Rzymie i datowana na I lub II wiek n.e.. Mówi się o niej jako o graffiti Alexamenosa. Pokazuje ona kogoś, kto został ukrzyżowany. Ofiara jednak jest przedstawiona z głową osła i ciałem człowieka. Obok krzyża znajduje się młody człowiek klęczący w akcie hołdu z następującym greckim wyrażeniem: Alexander czci [swojego] boga.” Główna myśl jest oczywista – chrześcijanie są głupi.

1. W jaki sposób w czasach Pawła lub w naszych czasach, może ktoś być kuszony, aby wstydzić się ewangelii? Jakie powody podawał Paweł, dlaczego „nie wstydzę się ewangelii”?
2. Apostoł mówi, że ewangelia zawiera „moc Bożą potrzebną do zbawienia”. Jaką moc zauważyłeś w ewangelii w kontekście twojego życia?
3. W liście do Rzymian 1,17 Paweł mówi: „Sprawiedliwy z wiary żyć będzie”. W praktycznych słowach, co oznacza „żyć przez wiarę”? Ponieważ ten cytat pochodzi z Hb 2,4 czy historyczny kontekst związany z osobą proroka Habakuka może pomóc nam zrozumieć to wyrażenie?

Temat Bożego gniewu dla wielu ludzi stanowi problem. Dla niektórych ludzi budzi wyobrażenie o mściwym Bogu, który wymachuje grzesznikami nad ognistymi otworami piekła – podobnymi do obrazu namalowanego przez Jonatana Edwards’a w jego znanym kazaniu, „Grzesznicy w rękach gniewnego Boga.” Inni z kolei zajmują drugie ekstremalne stanowisko i twierdzą, że Pan Bóg w ogóle nie zna gniewu.

4. W jaki sposób apostoł Paweł opisuje Boży gniew w liście do Rzymian 1,18-28? Czym różni się ten obraz od dwóch innych przedstawionych powyżej? W jaki sposób komentarz Pawła w Rz 1,10 i Rz 2,4 pokazuje, że Boży gniew nie jest mściwy?
5. Według apostoła Pawła na podstawie jakiego rodzaju grzechu zostali potępieni zarówno poganie jak i Żydzi? Czy te grzechy wciąż stanowią dzisiaj problem?
6. W liście do Rzymian 3,9 Paweł stwierdza, że „wszyscy, zarówno Żydzi jak i Grecy zgrzeszyli”. Aby przedstawić to założenie Paweł cytuje całą listę starotestamentowych przykładów. Teksty te pokazują, że a problem ludzkiej grzeszności nie jest ograniczony do okazjonalnego błędu, ale jest powszechny i dominujący w swoim zasięgu. Zobacz jak zostało przedstawione w Rz 3,10-18. Jakie wyrażenie zostało powtórzone pięć razy? Ile różnych części ciała zostało wymienionych?

Opracował Janek Pollok (na podstawie E.Gane, *St Paul's Teaching of Justification.*)